Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 208. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 30-го ЖОВТНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER, 30, 1984 No. 208. VOL. XC.

ВІДБУВСЯ XI СОБОР УПЦЕРКВИ В ЗСА

С. Бавнд Брук, Н.Дж. (Митрополича Канцелярія). — В днях 11-14-го жовтня ц.р. відбувся в Осередку Ап. Андрія XI звичайний Собор УПЦеркви в ЗСА.

Очолив Собор Блаженніший Владика Митрополит Мстислав, якому асистували Архиєпископ чикаґський Константин та Єпископ лондонський Володимир, він же Вікарій Митрополита для спеціяльних доручень.

До Президії Собору було покликано на заступників голови протопресвітера А. Бека та брата Василя Пастушка, члена Ради Митрополії, а на секретарів україномовних митрофорного протоієрея Євгена Нарушевича і протоієрея Володимира Яворського, а на англомовних секретарів митрофорного протоієрея Франка Істочина та ігумена А. Партикевича. З черги Собор покликав до праці такі комісії: мандатну, резолюційну, номінаційну та фінансову і кілька підкомісій для спеціяльних справ.

Мандатна комісія ствердила, що участь у Соборі взяло 147 осіб, в тому числі три єпископи, 47 священиків, 84 делеґати-миряни від парафій, 14 мирян — членів керуючих Церквою установ.

Особливу увагу звернув Собор на проблему священичих покликань, з якою то справою тісно пов'язане і майбутнє Церкви в ЗСА.

Другою справою, якій Собор присвятив велику увагу, була недалека вже річниця 1000-ліття хрищення Руси-України. Основним побажанням делеґатів було: щоб Церква видала друком якнайбільше наукового матеріялу, присвяченого події хрищення України та 1000-літтю постання Київської Митрополії. Собор схвалив заклик до вірних в ЗСА про щедру пожертву на кошти відзначення цієї події, зокрема на видання наукових і популярних праць з історії УПЦеркви.

Крім того, маючи на увазі, що не всі християнські віровизнання перебувають в евхаристичному єднанні з Православною Церквою, у тому і з УПЦерквою як для прикладу, Католицька Церква, висловлено було побажання, щоб у ювілейному 1988 році відбулися спільні молебні моління, в яких не передбачено Евхаристичного Канону, як, для прикладу, молебні з нагоди конґресів СКВУ, який об'єднує всіх українців-християн.

Цікавою була доповідь д-ра А. Лисого п.н. „Українська Православна Церква в ЗСА в 1994 році", автор якої старався передбачити стан цієї Церкви з перспективи майбутніх 20-ти років. Свої передбачення д-р Лисий побудував на сучасних статистичних даних.

Закінчено XI-ий Собор обранням складу Ради Митрополії, Контрольної Комісії і Церковного суду. Згідно з параграфом 39-им Статуту Церкви, обрання членів Консисторії довершить Церковна Рада Митрополії на своїй першій бюджетній сесії.

Собор, за підписом Владики Мстислава, вислав телеграму-привітання до президента Роналда Реґена, в якому, між іншим, згадується про заплановані відзначення 1000-ліття християнства в Україні.

Закінчено Собор відправою соборної архиєрейської Служби Божої, що її очолили Владики Митрополит Мстислав, Архиєпископ Константин і Єпископ Володимир, яким сослужили отці: А. Бек, д-р С. Гаюк, Б. Желехівський, С. Ганкевич, Є. Нарушевич, Ф. Істочин, М. Невмержицький, Б. Сенцьо та протодиякон В. Поліщук. Слідкував за порядком відправи о. ігумен А. Партикевич. Оздобили відправу своїм співом два хори — Церкви-Пам'ятника під управою інж. Т. Павловського і митрополичої катедри у Філядельфії, під управою д-ра С. Савчука. Слід згадати, що під час Святої Літургії Владика Митрополит поблагословив о. Істочина, як діючого настоятеля митрополичої катедри у Філядельфії, правом на ношення мітри.

Зразу після закінчення Святої Літургії був відправлений Молебень Подяки за відбутий Собор. Уряд ЗСА, розуміючи вагу події, що її переживала Українська Православна Церква та її вірні в ЗСА, рішила цю зворушливу відправу — її молебні передати через усі радіові канали скеровані на схід Европи, і, зокрема в Україну.

Зворушливе слово перед цим Молебнем виголосив Владика Мстислав. Це слово полинуло в Україну.

Після Молебня церковна процесія перейшла до пам'ятника бл. п. Митрополита Василя Липківського, щоб і там помолитись за душу визначного ієрарха-мученика землі української. Цю відправу очолили Архиєпископ Константин і Єпископ Володимир, яким сослужила велика громада отців духовних.

Заступник голови Будови Пам'ятника д-р Ю. Кривопап переповів присутнім процес будови пам'ятника та подякував всім жертводавцям за щедрі пожертви. Окрему подяку він висловив авторові проєкту пам'ятника, скульпторові П. Капшученкові.

Дирекція УНДому в Ню Йорку плянує наради в справі перебудови

Ню Йорк. — Дирекція Українського Народного Дому тут під головуванням Євгена Стахова відбула у четвер, 25-го жовтня, засідання, на якому рішила поінформувати українське суспільство і організації, що будівельний відділ Міської управи вирішив, що УНДім є „небезпечною будівлею" і його не вільно використовувати.

Одночасно Дирекція УНДому повідомляє, що вона робить всі заходи, щоб розпочати ґрунтовну перебудову цього будинку.

В скорому часі Дирекція запросить представників українських організацій на нараду для обговорення плянів відбудови, а після цього скличе збори шеровців.

А. Бриттан диригуватиме оркестрою в Ню Йорку

Ню Йорк. — У п'ятницю, 2-го листопада ц.р., на концерті, що відбудеться тут у приміщенні Манґеттен скул оф мюзік, та почнеться о год. 6-ій вечора, Адріян Бриттан диригуватиме симфонічною оркестрою Манґеттену, заступаючи диригента Мейора Мінского, який захворів. Це вперше, в цій школі виступить відома манґеттенська симфонічна оркестра. У програмі концерту — Перша симфонія Брамса і Кончерто для оркестри Бартока. Адреса школи: 120 Клермонт авеню, на розі 122-ої вулиці біля Бродвею. Вступ на концерт — вільний.

У Торонто передали рідкісні книги

Під час передачі книг (зліва): Едвард Касинець, жертводавець Ярослав Гуменюк, проф. Едвард Кінан, жертводавець Христина Марущак, головний директор бібліотеки Марилін Шеров, президент Фундації Катедри Ігор Бардин, проф. Павло Маґочий перед частиною Колекції 1000-ліття українських старинних книг у Торонтонському університеті.

Торонто. — В п'ятницю по полудні, 5-го жовтня в приявності понад 60 учасників, відбулася формальна передача Колекції 1000-ліття, що складається з 21 одної старинної української книжки, до Бібліотеки рідкісних книг ім. Томаса Фішера при Торонтонському університеті. Вечір зорганізувала Фундація Катедри Українознавчих Студій. В програмі були доповіді визначних науковців, керівників бібліотеки як теж вручення нового каталогу з описом колекції.

Закуплено цю високовартісну колекцію стародруків з XYII та XYIII століть за 63,000, які жертводавці зложили на цю ціль на руки Фундації Катедри Українознавчих Студій. Пожертви зложили: Лев і Колет Кардинали, Роберт Конквест, Джим Кутс, Ярослав і Роман Гуменюки, Іван Козаченко, Христина Марущак, як теж пожертви із спадщини Михайла Бардина, Миколи Дороша та Романа Турка. Цю щедру жертвенність для збереження скарбів української культури на цьому континенті увіковічнено на книжковому знаку, роботи Ліди Палій, де виписано імена всіх жертводавців та якими буде позначений кожний том цієї колекції.

Програму відкрив Ричард Лендон, голова Бібліотеки рідкісних книг. Він вказав на нішу показаної п'ятиповерхової ротонди, де буде приміщуватися Колекція 1000-ліття, найстарша книга якої датується 1614 роком. Головний директор бібліотеки, Марилін Шеров, привітала торонтонських жертводавців та членів української громади, називаючи їх приятелями бібліотеки. Вона відмітила, що українські рідкісні книги — це теж „приятелі", які все будуть доступними для науковців та для зацікавленої публіки.

Головними точками програми були доповіді професора Едварда Кінана з Гарвардського університету та Едварда Касинця, голови департаменту славістичного відділу Нюйоркської Публічної бібліотеки. Професор Кінан в майстерний спосіб доказав слухачам, що старинні книги самі по собі є предметами культури. Вони є свідками минулого не тільки завдяки естетичній вартості друкарської техніки, але теж тими маргінальними замітками, які поробили їхні власники, чи читачі.

Едвард Касинець розповів про Павла М. Фекулу, народженого в Канаді нюйоркського колекціонера книжок, в величезній колекції якого знаходилися ці 21 книжок заки їх переведено до Торонтонської бібліотеки. „Завдяки цьому закупові, відмітив доповідач, бібліотека ім. Томаса Фішера

(Закінчення на стор. 4)

РОВД АЙЛЕНД

Алік Худолій став наймолодшим головою Округи УНС

Вунсакет, Р. Ай. — В неділю, 21-го жовтня ц.р., тут відбулися збори Округи Відділів Українського Народного Союзу в Ровд Айленд, на якому головною точкою був вибір нового проводу.

У висліді обрано головою Округи Аліка Худолія, який добре відомий серед членства УНС із своїх щорічних виступів на Союзівці та в поодиноких громадах східнього побережжя ЗСА.

Після зборів (справа): головний предсідник УНС д-р І. Флис, А. Худолій, новообраний голова Округи, і Леон Гардінк, уступаючий голова Округи.

Збори, на яких був присутній головний предсідник УНС д-р Іван Флис, відбулися тут в церковній залі УПЦ св. Михаїла, а їх відкрив уступаючий голова Леон Гардінк. Після молитви, що її перевів о. Мирон Оригів, Джанет Барделл відчитала протокол, а присутні одноголосно прийняли запропоновану листу нової Управи Округи, яку очолив А. Худолій, його заступником став Л. Гардінк, другим заступником Михайло Попович, секретарями Антін Конфоник і Дмитро Василик, скарбником Джанет Барделл, а членами Контрольної комісії стали Дмитро Сарахман Джін Гардінк і Іван Лаба.

Після вибору нову Управу заприсяг д-р І. Флис,

(Закінчення на стор. 4)

ДЖ. ШУЛЦ ПРОПОНУЄ ВІДПЛАТНІ АКЦІЇ ПРОТИ ТЕРОРИСТІВ

Вашінгтон. — Державний секретар Джордж Шулц заявив в кінці минулого тижня, що ЗСА повинні атакувати гнізда терористів в різних країнах світу навіть тоді, як це коштувало б життя американських вояк і цивільних осіб. Іншого виходу, на думку державного секретаря, немає, бо терористи, у випадку інертности держав, будуть збільшувати і поширювати свої акції, а у випадку потреби перенесуть їх на території атакованих держав.

Очевидно, речники Адміністрації президента Роналда Реґена заявили після заяви Шулца, що це його приватна думка і вона не конче віддзеркалює теперішню політику Уряду, який хоч і застановлявся над відплатними акціями в минулому, не прийняв однак в тій справі жадного рішення.

„Ми ніколи не матимемо доказів замішаности держав чи поодиноких організацій та їхнього осідку, щоб могти покарати їх окремо, чи поставити окремих осіб перед суд справедливости", — заявив Дж. Шулц кореспондентам, „але ми не можемо дозволити собі стати прицілом численних терористичних екстремістських груп різного напрямку, від комуністів починаючи і на фашистах кінчаючи".

Вміжчасі спеціяльна комісія, покликана до життя Комісією для закордонних зв'язків в Сенаті, склала вину за останнє збомблення американської амбасади в Бейруті на необережність тих чинників, в руках яких лежав обов'язок захоронити це приміщення перед самовбивчими атентатами. У звідомленні комісії говориться, що якщо б були поставлені захоронні бльоки, терористи не змогли б знищити головного будинку.

Виступаючи в Ню Йорку перед представниками жидівських організацій, державний секретар подивляв уряд Ізраїля за його боротьбу з терроризмом. При тому він закликав усі народи світу повести рішучу боротьбу з терористами, які є „язвою людства". Дж. Шулц свідомий того, що терористів тяжко зідентифікувати, але серйозна постава до розв'язки цієї проблеми усіх держав світу напевно мала б позитивні наслідки.

Італієць і норвежка перемогли в нюйоркському маратоні

Ню Йорк. — Італієць Орляндо Піццолято і норвежка Ґрета Вайц здобули перемоги у 15-му з черги маратоні в Ню Йорку, який відбувся в неділю, 28-го жовтня, в теплу і парну погоду.

О. Піццолято, якому 26 років, пробіг віддаль 26.2 милі за 2 год. 14хв. і 53 сек., а Вайц, яка вже шостий раз добилась тут перемоги, пробігла цю саму віддаль за 2 год. 29 хв. і 30 сек. У першій частині віддалі Вайц мала корчі шлунка і розвільнення, яке вона відтак переборола. Такі ж корчі шлунка навістили Піццолято у кінцевій фазі маратону. Гаряча погода правдоподібно була причиною першого випадку смерти у цьому маратоні. 51-річний француз Жак Бюссеро упав непритомний на 14-ій милі маратону і кілька хвилин пізніше помер у лічниці у наслідок масивної атаки серця. Організатори пізніше заявили, що він мав вже атаку серця чотири роки тому.

Піццолято і Вайц отримали грошові нагороди — вперше введені цього року — по 25,000 дол. і нові автомобілі. До грошових нагород закваліфікувались перші 20 змагунів і змагунок.

СИТУАЦІЯ В ПОЛЬЩІ ЗНОВУ НАПРУЖЕНА

Варшава, Польща. — У зв'язку із схопленням о. Єжи Попелюшка, відомого прихильника вільної робітничої профспілки „Солідарність" проти якого урядова преса вела ввесь час атаки за його патріотичну діяльність і з поширенням поголосок, що його вбив один із схоплювачів, тисячі поляків у Варшаві й інших містах Польщі влаштували покищо тихі демонстрації, або масові молитви за повернення його до своєї парохії св. Станіслава у Варшаві.

В неділю, 28-го жовтня, понад 50,000 вірних, довідавшись з урядових повідомлень, що о. Є. Попелюшко правдоподібно не живе, зібрались на полеву Службу Божу, а потім на тихе політичне віче з участю високих церковних достойників і провідних членів „Солідарности", які закликали польський народ до задержання спокою. Примас Римо-Католицької Церкви кардинал Юзиф Клемп особисто включився в акцію заспокоєння розбурханої народної хвилі у зв'язку з порванням о. Попелюшка, який пропав ще 19-го жовтня і, як заявляють урядові чинники, був схоплений трьома осібняками біля міста Торуня. Тепер виявляється, що тими трьома „осібняками" були члени тайної поліції. Один з них поширив поголоску, що він особисто забив захопленого о. Попелюшка. Про це повідомив спільноту сам міністер внутрішніх справ ген. Чеслав Кшчак, який, виступаючи на телевізійній програмі, також закликав поляків до спокою, бо, мовляв, уряд прийме усі заходи, щоб виявити цілу аферу пов'язану із схопленням о. Є. Попелюшка. Прем'єр-міністер уряду Войцех Ярузельскі признався, що схоплювачами були три члени поліції, капітан і два лейтенанти, але, як заявив ген. Кішчак, поліції досі не вдалося знайти тіла і тому поліційні чинники не можуть ще розпочати формального слідства. В народі однак говорять, що „крук крукові ока не виколе" і що за долю пропавшого священика-патріота повинні відповісти високі урядові речники.

Очевидно, підпільний провід профспілки „Солідарність" повністю підтримує заклик церковних чинників і робить усі заходи, щоб не допустити до масових заворушень.

Поліційні і військові відділи у самій Варшаві й багатьох інших містах почали патрулювати вулиці і, діючи згідно із зарядженням ген. В. Ярузельского, намагаються не допустити до провокативних виступів „ворогів соціялізму".

У Ватикані Папа Іван Павло II молився голосно італійською і польською мовами в катедрі св. Петра за о. Попелюшка, а пізніше у короткому слові до зібраних вірних на площі св. Петра висловив надію, що справа Попелюшка спричиниться до духовного відродження польської нації. Також інші церковні достойники у багатьох країнах світу засудили практику комуністичних режимів у відношенні до духовних осіб і вимагали негайного вияснення справи схоплення польського священика.

У СВІТІ

РАЙНЕР БАРЦЕЛЬ, голова західньонімецького парляменту, після того як його обвинуватили в перекупстві, зрезиґнував із свого пристижевого становища, мабуть, так принайменше думають політичні спостерігачі, під тиском проводу своєї власної Християнсько-демократичної партії. Журнал „Штерн", політика якого є лівого напрямку і який вже не перший раз причинився до розкриття різних афер у високих урядових чи військових колах, закинув Барцельові, що він прийняв від великої німецької компанії Флік хабар у висоті понад півмільйона долярів. Очевидно, Барцель, хоч і намагався, але не міг доказати своєї невинности і тоді канцлер Гельмут Коль і його найближчі співробітники запропонували, щоб він зрезиґнував із свого посту і не ускладнював політичної ситуації. У цій афері замішаний також сам Коль і він має зізнавати 7-го листопада.

ВИСОКИЙ УРЯДНИК сальвадорської робітничої профспілки признався, що він сказав неправду про вбивство свого сина і зробив це тільки для того, щоб кинути тінь підозріння на скрайньо-праву організацію, що її очолює Роберто д'Обуїссон. Аліріо Монтез, під час зустрічі з кореспондентами заявив був, що його сина вбили люди з „бриґади смерти", яка підлягає д'Обуїссонові. Зізнання Монтеза було причиною офіційної засуджуючої заяви амбасади ЗСА минулої суботи, яка домагалася від сальвадорського уряду негайного слідства і припинення діяльности правих екстремістів. Виявилося, однак, що сина Монтеза правдоподібно вбили марксисти, а потім приписали це „бриґаді смерти". Цю практику вони запозичили собі від совєтського КҐБ, яке стосувало її в боротьбі з визвольними рухами у Східній Европі.

ПРЕМ'ЄР—МІНІСТЕР ВЕЛИКОБРИТАНІЇ Марґарет Тачер засудила поведінку одного з охоронців президента Франсуа Міттерана, який підклав вибуховий матаріял, очевидно, без запальника, в помешканні французького амбасадора до Великобританії тільки тому, щоб перевірити чуйність і справність дії британської розвідки. Службовці британського Скотлянд Ярду відкрили динаміт при допомозі вишколеного собаки і були дуже розчаровані поведінкою французьких охоронців. Французькі офіційні чинники перепросили Великобританію за цей вчинок і заявили, що вся ця афера є великим непорозумінням.

ЩОБ ЗМЕНШИТИ загрозу голоду в африканській країні Етіопії, колишній Абісинії, яка, як відомо, прийняла недавно подібну до совєтської конституцію і переформувала свій уряд, уподібнивши його до совєтськоє системи, Уряд З'єднаних Стейтів Америки вирішив дати Етіопії допомогу харчами на суму 45 мільйонів долярів. Це потягнення ЗСА показує, що Адміністрація президента Роналда Реґена взяла до уваги в першу черґу гуманітарний бік справи і потребу рятування людей від голодової смерти, без огляду на це, яка система панує в тій країні. При тій нагоді кореспонденти і політичні спостерігачі звернули увагу, що чомусь не чути про совєтські старання допомогти своєму сателітові в Африці, якого Москва засипає творами Леніна й іншою комуністичною макулятурою.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТСЬКА КОМІСІЯ для поборювання зорганізового злочинства повідомила на переслуханні в Ню Йорку, що японські кримінальні організації працюють в Америці зі знаною злочинною організацією „Ля Коза Ностра". Ці організації, відомі під назвою „Якуза", зідентифікував японський підприємець, який знає особисто членів „Якуза" в Японії, і який зізнався із закритим обличчям. Представники поліції з Гонолюлю, Сан Франсіско, Лос Анджелесу і Голляндії подали обширні інформації про діяльність японських кримінальних елементів в Америці й в Европі.

РАДА ЦИВІЛЬНОГО летунства в ЗСА подала свої конкретні пропозиції, щоб змінити в цей спосіб розклад годин летів, щоб вони не викликували в майбутньому такого накопичення, як було з початком біжучого року, а з тим і великих спізнень вилетів і прилетів. Зміни розподілу годин охоплюють понад 1,300 летів і будуть переведені в життя від неділі, 28-го жовтня ц.р., на усіх трьох летовищах Ню Йорку як також на летовищах в Чикаґо, Атлянті та Денвері.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР служби здоров'я і людської обслуги Марґарет М. Геклер повідомила, що науковці федерального уряду викрили вірус, який викликує більшість випадків гепатиту, що ним люди заражуються через перелив крови. Це відкриття допоможе напевно до виробу вакцини, яка буде запобігати цій небезпечній формі недуги.

КАНДИДАТИ ДО СЕНАТУ, які тепер провадять виборчу кампанію, видають два рази більше грошей і також подвійно стільки збирають датків на кампанії, як це було перед шести роками, коли також вибирали нових 65 сенаторів. Досі кандидати зібрали 122 мільйони долярів.

ДОТЕПЕРІШНІ СПОСТЕРЕЖЕННЯ виборчої кампанії вказують на те, що кандидат із Демократичної партії Волтер Мондейл провадить лише в чотирьох стейтах, а це в Ню Йорку, Массачусетс, Ореґоні і Міннесоті. Помимо того В. Мондейл заповідає, що останній тиждень, перед виборами змінить цю ситуацію і він вірить у свою перемогу.

В САН ФРАНСІСКО АРЕШТУВАЛИ урядника фірми компютерів Епел, який буцімто погрожував, що зробить атентат на кандидатку на віцепрезидента від Демократичної партії Джерладін Ферраро. У нього в авті знайдено пістолю, як також лук та стріли до нього виімково гострі.

КАРДИНАЛ БЕРНАРДИН з Чикаґо, промовляючи у Вашінгтоні в університеті Джорджтавн, закликав вірних Римо-Католицької Церкви боротися з різними недугами соціяльного життя, а в першу черґу з пропаґуванням абортів, з нуждою і ростом нуклеарної зброї.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ІДЕ цікавий та унікальний процес проти газети „Філядельфія Інквайрер", в якому два судді оскаржують газету за подання фальшивих проти них інформацій. Це вперше члени суду скаржать когось і газета „Філядельфія Інквайрер", побоюється, що це зменшить можливість писати явно про різні справи, які торкаються членів американських судів.

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУЛАСЯ публічна дебата на тему перебудови околиці Таймс Скверу, на якій промовляв губернатор стейту Маріо Квомо та мейор міста Едвард Кач. Обидвох їх, а зокрема губернатора, власники крамниць та мешканці цієї дільниці „висвистали" та перешкоджали своїми окликами обурення їхнім представленням плянів перебудови.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

ДІЙСНІ ПРИЧИНИ НАПРУЖЕННЯ МІЖ СХОДОМ І ЗАХОДОМ

Від самого початку виявлення своєї кандидатури на президента Америки Волтер Мондейл обвинувачує президента Реґена у погіршенні стосунків із Совєтським Союзом, називаючи його спричинником напруження й ворожнечі між Сходом і Заходом.

Правдоподібно, дорадники Реґена потрактували ці обвинувачення дуже поважно, бо Президент, який минулого року назвав СССР „диявольською імперією", значно злагіднив свої антисовєтські промови, говорячи про „нові початки" і політику з СССР. Навіть після зустрічі Реґена з Ґромиком, Мондейл продовжує критикувати Реґена за його нібито „гостру поставу" супроти Москви.

На ділі справа мається інакше. Не зважаючи на гострі антисовєтські промови, це був президент Реґен, який зніс збіжжеве ембарґо, наложене на СССР президентом Картером після совєтської інвазії Афганістану. Під час виборчої кампанії в 1980 році, Реґен заявляв, що він не буде переговорювати чи сидіти при одному столі зі совєтами так довго аж доки вони не заберуться з Афганістану. Але нічого подібного не сталося.

Трагедія лежить в тому, що без огляду чи в Білому Домі сидять демократи чи республіканці, Америка не може нічого зробити для здержання совєтсько-московської аґресії у різних частинах світу. Націоналістичні повстанці борються проти совєтських чи промосковських режимів в Афганістані, Анґолі, Мозамбіку і Етіопії без найменшої мілітарної допомоги від Америки. Вашінґтон зняв економічні санкції з Польщі, як тільки варшавські прислужники Москви повипускали політичних в'язнів. У загальному, торгівля з СССР зростає з кожним тижнем.

Колін Ґрей, назначений президентом Реґеном, американський експерт в справах зброї і член Дорадчої комісії в справах роззброєння, в статті поміщеній в журналі „Закордонна Політика" пише, що американський Уряд має велику масу доказів про совєтські фальшування і порушування договорів, як „Антібалістік Міселс", (Протиракетні стрільна' 1972), САЛТ (1979) й інші.

При кінці і після Другої світової війни, Америка підписала ряд договорів із СССР в Теграні, [illegible] Потсдамі й інші. У цих договорах Москва обіцяла „вільні вибори" у всіх країнах Східньої і Центральної Европи. Але на такі вибори Москва не дозволила, навпаки, при допомозі совєтської армії потворено сателітні режими в тих країнах, де народ є поневолений і наставлений проти т. зв. „урядів народної демократії", бо ці уряди не є ані „народними" ані „демократичними". Вони є прямо експозитурами московського імперіялістичного уряду в Кремлі.

Історики кажуть нам, що ще в 1918 році Ленін і Свердлов одверто говорили своїм співтоваришам, що „договори підписується на це, щоб їх ламати".

Тому обвинувачення Мондейлом президента Реґена начебто він був спричинником небезпечного напруження між Москвою і Вашінґтоном є не лише безпідставне і неправдиве, але воно також зраджує політичне незнання історії демократичного кандидата на президента.

Володимир Душник

НІКОЛАЕ ЧАУШЕСКУ — РУМУНСЬКИЙ УНІКАТ

Про Ніколає Чаушеску, президента Румунії і голови румунської компартії, існує міжнародна опінія, що він є свого роду „незалежним унікатом" серед східньоевропейських і центральноевропейських комуністичних сателітів Москви.

Минулого тижня він був на триденних відвідинах у Західній Німеччині, що викликало політичну сенсацію в політичних колах світу. Ця сенсація — тим більш оправдана і зрозуміла, що два інші комуністичні вельможі із сателітних країн — Ерік Гоннекер зі Східньої Німеччини, і Тодор Жівков, голова комуністичного режиму Болгарії не могли відвідати Західньої Німеччини. Обидва мусіли відкликати свої відвідини до Бонну, правдоподібно на приказ з Москви.

Досвідчені в цих справах знатоки твердять, що цією забороною Москва пімстилася на канцлері Західньої Німеччини Гельмутові Колеві за його дозвіл минулої осени на впровадження нових американських атомових ракет до Західньої Німеччини; як це був також крок Кремля спрямований на те, щоб показати, мовляв, єдність країн Варшавського пакту в цьому часі, коли Москва почала обвинувачувати Америку у „відновленні" холодної війни.

Президент Чаушеску, який минулого року вислав румунську делеґацію на Олімпійські Ігрища до Льос Анджелесу, не міг цілковито іґнорувати Москву і тому скоротив своє перебування у Бонні з — п'яти до трьох днів.

Будучи в Бонні, Чаушеску відновив свою „двоторову" критику: він критикував Америку за впровадження нових ракет, як і рівночасно закликав совєтський уряд „примінити такі самі кроки", тобто забрати свої ракети зі Східньої Німеччини й Чехо-Словаччини.

Натомість канцлер Гельмут Коль скористав з перебування Чаушеску в Західній Німеччині і відкинув совєтські обвинувачення, начебто в мріях Бонну було відзискання колишніх німецьких територій у Східній Европі. (Тут виразний натяк на совєтську критику західньонімецького уряду за дискусії в Західній Німеччині про евентуальне об'єднання двох Німеччин).

Ці відвідини Чаушеску в Бонні, як теж недавні відвідини мадярського комуністичного провідника Яноша Кадара до Франції, вказують на те, що совєтська контроля над сателітами не є абсолютною.

Як бачимо, контроля совєтського узурпатора проявляється найсильніше лише в чотирьох сателітних країнах: Польщі, Чехо-Словаччині, Східній Німеччині і Болгарії. У цих країнах Москва контролює армію, поліцію, економічно-індустріяльну продукцію та все культурне життя. В Польщі і до певної міри в Чехо-Словаччині Москва має певні проблеми на церковно-релігійному полі, одначе церковні ієрархії в цих країнах часто знаходять „спільну мову" з комуністичними режимами для дальшого хоч би обмеженого існування.

Після повстання в 1956 році у Мадярщині-життєвий стандарт в економічному аспекті куди кращий як у будь-якій іншій комуністичній країні, включно з СССР. Янош Калар вміє ходити „поміж дощ" і Москва залишає його в спокою, даючи йому можливість бути „зразком совєтської дружби народів"..

У Румунії немає совєтських військ і поліції. Чаушеску знає, що його, дещо більш „незалежний політичний курс", не спровокує совєтської інвазії без спровокування загальної конфронтації в Европі і цілому світі.

І хоч у принципі у Чаушеску — настанова протисовєтська, але він не є ані соціял-демократом, ані поміркованим центро-консерватистом. Чаушеску — це завзятий комуніст, який розправляється із румунським народом зовсім не лагідніше — якби це робили кремлівські поневолювачі.

Ярослав Михалюк

ТАКА ВОНА — СОВЄТСЬКА ДІЙСНІСТЬ

Тяжко, дуже тяжко знайти нині в СССР людину, яка хоч трохи вірила б в те, що пишуть совєтські газети, журнали, книги, про що говорить совєтське радіо чи телевізія. І це стосується в однаковій мірі як „простих смертних" — робітників, колгоспників, — так і партійних чиновників. Люди давно перестали вірити совєтській пропаґанді.

Та був час, особливо в перші роки після Другої світової війни, коли деяка частина населення Західньої України вірила ще друкованому слову. А найпаче, якщо автором „патріотичної" статті був славнозвісний журналіст чи письменник „старої дати". Такий, наприклад, як професор Львівського університету Михайло Рудницький чи відомий у Галичині поет Петро Карманський. Це добре розуміла Москва і її ставленики на „визволених" землях, особливо у старовинному Львові. Прикриваючись іменами українських науковців, письменників, поневолювачі намагалися інтерпретувати на свій лад творчість клясиків української літератури, фальсифікувати історію України.

Про один з таких випадків — про методи, що їх застосовувала партійна верхівка до української інтеліґенції, щоб дістати підписи під написаними за них статтями, — розповідає в газеті „Новоє Русскоє Слово" М. Григорович, колишній львівський журналіст, який проживає нині в ЗСА. Ось що він пише:

„Коли в липні 1944 року Львів після гітлерівської окупації вдруге був окупований совєтськими військами, влада, поряд з масовими розстрілами членів Організації Українських Націоналістів, відновила старанні спроби залучення на свою сторону видатних діячів науки, літератури, мистецтва, відомих своїми виступами за самостійну Україну.

Перш за всем вимагалося щоб ті, в заміну за обіцянку помилування, виступили в пресі зі статтями, що 'викривають реакційну суть українського націоналізму', а заодно і публічно покаялися у власних помилках, і закликали західньоукраїнські маси приєднатися до 'активного будівництва комунізму'.

Редакції львівських газет і журналу 'Радянський Львів' (нині — 'Жовтень') дістали з обкому партії вказівку підготовити і опублікувати серію статтей ряду уцілілих авторитетних націоналістів, що працюють на ниві науки і культури. Після довгої обкомівської обробки майбутніх авторів редакції дістали зверху сиґнал: підписи будуть! (Розуміється, пропозицію власноручно написати статті 'автори' відкинули).

Але як тільки професор Львівського університету Михайло Рудницький почав читати підготований мною попередній шкіц 'його' статті, він жахнувся:

— І ви хочете, щоб я підписав цю нісенітницю?! — скрикнув він у великому хвилюванні. — Я скоріше пущу собі кулю в лоб!"

Професор статті так і не підписав, але написав самостійно, без допомоги редакції, нову. Хоч в ній до певної міри була критика власних помилок, однак натяку на покаяння не було. Навпаки, читаючи між рядками, можна було прийти до висновку, що здаватися на милість окупанта ще рано і в боротьбі з ним треба застосовувати нові методи. „І кого хоче одурачити цей старий бандерівець?!" — крикнув завідувач відділом пропаґанди обкому партії, прочитавши статтю Рудницького.

Щоб довго не „бавитися" з професором, в обкомі написали статтю за нього, запросили „автора" на розмову , після чого він сам приніс її до редакції і, крізь сльози, промовив: „Ось, підписав собі смертний вирок. Пора залишати університет: студенти проклenуть".

Мало хто з читачів догадувався тоді, що прийшлося витерпіти професорові від обкомівських пропаґандистів та каґебістів, перш ніж він поставив свій підпис під статтею.

У 1954 році прізвище професора Рудницького появилося під книжкою памфлетів „Під чужими прапорами", „написаною" у співавторстві з письменником В. Беляєвим. Тяжко сказати, який вклад у „викриття" українських „буржуазних" націоналістів вніс Михайло Рудницький. Та він уже тоді примирився з совєтською дійсністю і не реаґував ні на похвальні відгуки совєтської критики, ні на обурливі листи читачів.

В ролі зброї фальсифікатори історії використали й ім'я відомого львівського поета Петра Карманського. Він потрібний був Москві ще й тому, що деякий час жив і працював у Римі, отже, міг послужити „свідком" для „викритя" антисовєтських підступів, які нібито підготовляв Ватикан. Та коли у 1956-му році у Львові вийшла невелика книжка „спогадів" під назвою „Крізь темряву", вона не зробила сподіваного для совєтської пропаґанди резонансу. Мало хто з читачів, які знали поета з статтей і патріотичних віршів, спрямованих проти большевиків, повірив, що автором її є Петро Карманський, хоч його ім'я стояло на обкладинці книжки.

„Щодо заяв інших західньоукраїнських 'патріотів', зокрема представників інтеліґенції, про свою 'безмежну відданість партії і уряду', то ними також нікого вже давно не здивуєш. 'Так треба', 'так принято'... — і в цьому увесь жах ситуації, що склалася в Західній Україні, — а, зрештою, і по всій країні," — пише на закінчення своєї статті М. Григорович.

Як жаль що ці істини повільно, надто повільно доходять до деяких американських політиків. Хоч би таких, як нинішні кандидати на пости президента і віцепрезидента країни від Демократичної партії Волтер Мондейл та Джералдін Ферраро, не кажучи вже про багатьох сенаторів, конґресменів та професійних бюрократів.

ЧОТИРИ АМЕРИКАНСЬКІ єпископи, між ними також архиєпископ нюйоркської архидієцезії Джан О'Коннор, повернулися із своєї подорожі до Північної Ірляндії, куди вони їздили на запрошення тамошніх католиків. Вони критикували відсутність людських і громадянських прав в тій частині Великобританії та висловили надію, що З'єднані Стейти Америки зроблять відповідний натиск на Великобританію, щоб вона якнайскорше розв'язала проблему Північної Ірляндії. Під час свого перебування там американські єпископи зустрічалися з представниками різних ірляндських організацій, політичними в'язнями, членами Ірляндської Революційної Армії і найвищими представниками британського уряду в тій частині країни.

ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я

Д-р Ростислав Сочинський

СЕРЦЕВО - СУДИННІ НЕДУГИ

У давнішній, восьмій з черги статті („Свобода" ч. 173, з дня 11-го вересня 84) із серії „Життя і здоров'я" ми описали смертоносну недугу, а саме удар серця. Коли ви залишились у живих і видужуєте після цієї недуги, яка вас приголомшила і натрашила, насувається питання для вас і ваших найближчих, що робити, щоб якнайшвидше привести вас до повного здоров'я.

Життя після удару серця

Коли лікар запевняє вас, що фізичний стан поліпшується, ви спочатку у цьому сумніваєтесь, та все таки пізніше переконуєтесь, що ваше серце справується чимраз краще. З кожним днем ви можете ліпше рухатись і поволі, довідавшись про інші жертви атаки серця, які видужали й ведуть нормальне життя, ви починаєте дивитись у будучність більше оптимістично.

Чому приходить серцевий удар?

Усе таки вас турбує це питання, бо досі ви втішались чудовим здоров'ям і вам тяжко збагнути причину вашого несподіваного захворіння. Але на це є відповідь: удар серця може наступити під час великого духового напруження або фізичного зусилля, але він також трапляється під час відпочинку, дозвілля і навіть глибоко сну. Приходить він раптово, не раз без найменшого попередження, як вислід повільно, скрито і „підступно" зростаючої недуги, а саме атеросклерози, що звужує і вкінці закриває вінцеві бючки, себто коронарні артерії, які доставляють кров до серцевого м'язня.

Після удару серця, а навіть ще після кількаденного, чи тижневого перебування у лікарні, ви повинні, будучи вже дома, ще далі відпочивати і обмежити ваші фізичні заняття, щоб дати змогу ушкодженій частині серцевого м'язня загоїтись, чи так би мовити „відремонтуватись", що діється у формі творення близни, чи рубця. На це потрібно, залежно від обсягу пошкодження, чотири до шість тижнів.

Після удару серця

Коли ви зазнали удару серця, вам не легко уникнути різних емоційних переживань, зокрема страху, гніву, або глибокого жалю. Страх, це — дуже широкопоширена духова реакція. Чи швидко прийде смерть? Чи живете на „позичений час"? Чи біль у грудях і задуха знову повернуться? Перед ударом серця майже не зверталось уваги на невеликі переходові болі. Тепер же навіть найменше неприємне відчуття у грудях викликає тривогу і журить вас. Перед вашими очима повстають привиди амбулянсу, лікарні, а навіть похоронного бюра. На щастя, це все швидко минає, залишається тільки почування збентеження і засоромлення.

Часом при видужуванні ваша терпеливість добігає до кінця. Ваша родина і приятелі вас дратують. Заки ви почнете огризатись і накидатись на них, пам'ятайте, що це не їхня вина, що ви захворіли.

Найгірші переживання після удару серця, це — поганий, понурий настрій, викликаний скаліченням і спотворенням вашої фізичної та іноді духовної справости. Ви боїтеся, що вже ніколи не повернеться до вас проворність і працездатність. Ваша родина, зокрема ваші малолітні діти, можуть думати, що, мабуть, вони у чомусь завинили та викликали у вас серцеву атаку. Слухайте уважно, що вони кажуть і відкрийте їм ваші думки і почування. Це вияснить непорозуміння і принесе вам душевну розраду. Коли ж ви й дальше хворобливо чутливі, пригноблені, або починаєте для заспокоєння нервів надуживати алькоголевими напитками, ви повинні звернутись за допомогою до вашого лікаря, зокрема тоді коли ви зауважите такі ознаки депресії:

1) Проблеми сну: вам тяжко заснути, або ви відчуваєте безперивну сонливість;
2) утрата апетиту. Вам не смакують навіть колись улюблені страви;
3) фізична й духова втома;
4) духове напруження, подратування, хвилювання, тривога, або навпаки байдужість і апатія;
5) трудність зосереджувати думки;
6) втрата заінтересовання у ваших колишніх улюблених зайняттях (театр, книжки, кіно, спорт тощо);
7) почування безвартости і недостатности;
8) поворотні думки про смерть і самогубство;
9) повільність у поведінці;
10) байдужість щодо вашого зовнішнього вигляду (одягу тощо);

Ознаки кволости

Коли ви після удару серця затримались деякий час у лікарні та, вертаючись додому відчуваєте фізичну слабість, це стається не через пошкодження серця, а просто через брак активности ваших м'язнів, які через лежання в ліжку втратили свою напругу. Як правило, м'язні через брак активности тратять приблизно 15 відсотків свої сили на тиждень. Через поступові фізичні вправи вони поволі повертаються до своєї попередньої справности.

Приступи анґіни

Іноді після удару серця ви можете зазнати коротких приступів болю у грудях, як ознаку звуження вінце-

(Закінчення на стор. 4)

ОСТАП ТАРНАВСЬКИЙ

ОЛЕКСАНДЕР ДОВЖЕНКО

(ДЕВ'ЯТДЕСЯТИЛІТТЯ ВІД НАРОДЖЕННЯ)

I.

Вперше я познайомився з Довженком в 1939 році. Тоді, в цю пам'ятну осінь „визволення" Західньої України, привезли у Львів фільм цього кіномистця „Щорс" і показували його у великій залі кінотеатру , в залі теперішнього театру імені Лесі Українки у Львові. Фільм не надто припав мені до вподоби, але коли з екрану почув я резонансний вигук: „Петлюра ето сволоч!", я просто зніяковів і спокійно вийшов із кіно. Для мене, який виріс у переконанні, що Симон Петлюра — це найблагородніша постать в історії нашої визвольної війни, це був удар, від якого не легко очунятись. І це порішило про моє наставлення до Олександра Довженка і його творчости... аж до часу, коли в 1966 році, вже в еміґрації, я дістав п'ятитомник його творів і з захопленням почав читати його прозу.

Таке наставлення до мистця не тільки в мене одного; може й більше таких, як і я, що з недовір'ям ставились до мистця, знаючи тільки ті його твори, які пройшли цензуру. Бо й і всі дані про Олександра Довженка в довідниках і бібліографічних словниках можуть викликати деяке недовір'я. Правда, наша „Енциклопедія українознавства" назвала його основоположником українського кіномистецтва, але теж Українська Радянська Енциклопедія подає, що він заслужений діяч мистецтва з 1939 року, і народний артист РРФСР з 1950 року, він і відзначений аж двічі сталінською премією (1941 і 1949), та ще й орденом Леніна й ленінського премією за фільм „Поема про море" (1959), орденом червоного прапора й іншими медалями. Його іменем названа Київська кіностудія художніх фільмів. Але й у широкому світі ім'я Довженка в пошані. В 1958 році на всесвітньому конкурсі в Брюселі Довженків фільм „Земля" отримав визначення одного з дванадцяти найкращих фільмів світу.

Довженко починав свій мистецький шлях як мистець-маляр, та ще й від карикатур у пресі, щоб згодом віднайти себе в літературі, а головно в кіновому мистецтві, що в той час починало свій впевнений крок на вершини.

Олександер Довженко народився 11-го вересня 1894 року в селі Сосниці, Чернігівської області, в сім'ї селянина. У Сосниці він закінчив приходську і т.зв. стороклясну школу, а далі вчився в Глухівському учительському інституті, що його закінчив в 1914 році. Після закінчення інституту Довженко почав учителювати в Києві, а разом з тим вписався на Природничий факультет Київського університету, як і почав теж студії в Комерційному інституті. Коли за уряду гетьмана Скоропадського була заснована в Києві Академія мистецтв, Довженко вписався до цієї школи і почав учитись малювання у Василя Кричевського. Після встановлення совєтської влади Довженко працював у міському відділі народної освіти та мистецтва у Києві, був він в той час комісарем Театру Драми імені Т. Г. Шевченка. З комісаріяту освіти Довженко перейшов на працю до комісаріяту іноземних справ і був висланий на дипломатичну роботу, спершу до Берліну, а згодом до Варшави (1921-1923). Будучи в Берліні, Довженко почав студії живопису в Берлінській вищій мистецькій школі, задумуючи присвятитися мистецтву. Повернувшися в Україну, Довженко з 1923 року почав працювати ілюстратором-карикатуристом в газеті „Вісті ВУЦВК". Та в 1926 році прийшла зміна. 32-річний Олександер Довженко, після різних проб і починань, захопився новим родом мистецтва — кіномистецтвом, покинув працю в газеті та переїхав до Одеси, де почав працювати для кіно в Одеській кінофабриці. Одеська кінофабрика постала на базі приватних кіноательє в 1922 році та дебютувала першим мистецьким фільмом в тому ж році „Шведський сірник", що його режисерував Лесь Курбас.

Вже в 1926 році Довженко підготовив дві перші кінокартини, а саме комедію „Вася-реформатор" і коротко-метражну комедію „Ягідка кохання", що їх він сам режисерував. Перший довгометражний фільм Довженка вийшов з кінофабрики в 1927 році. Це була „Сумка дип-кур'єра". Довженко сам написав сценарій і сам режисерував цей фільм, та ще й грав у ньому ролю кочегара. Фільм безперечно написаний на власному досвіді з праці у дипломатичній службі в Берліні та Варшаві.

Перший фільм, який звернув на Довженка увагу як на талановитого кіномистця, був „Звенигора". Це епопея про історичну долю українського народу, який у своєму змаганні доходить до революції. Цей фільм сповнений якоюсь мітичною переконливістю. У випуску цього фільму співпрацювали ще й інші відомі в той час літератори і мистці. Тут треба згадати перш усього Майка Йогансена — поета і прозаїка, сценариста, теоретика літератури і мовознавця, що співдіяв у складенні нового правопису, видного члена ВАПЛІТЕ та відомого автора чудової розповіді з майстерним застосуванням іронії „Подорож доктора Леонардо по Слобожанській Швайцарії" (1928). Мистецьким дорадником був Василь Кричевський. Фільм був випущений в 1928 році і зразу привернув увагу не тільки мистецьких кіл, але й партійних, ба навіть самого Сталіна, який зацікавився мистцем Олександром Довженком і від того часу починається постійне втручання Сталіна у мистецьку діяльність Довженка. Вже наступний фільм не позбавлений впливів партійних дорадників, тим більше, що і тему фільму підсунули мистцеві. Темою фільму — революція в Україні. Назва фільму „Арсенал" про повстання робітників на Київській фабриці зброї „Арсенал" та й критика визнала його фільмом-думою про героїчне повстання українського пролетаріяту проти контрреволюційної Української Центральної Ради.

Світову славу Довженкові приніс фільм „Земля", що його виконав мистець у Києві, в кіностудії, що її віддали Довженкові як передовому кіномистцеві. Фільм пройнятий поезією життя та, як твердить офіційна критика, показує філософськи узагальнююче відображення боротьби за перемогу соціялістичного ладу в українському селі. Цей фільм визнано одним із дванадцяти найкращих фільмів усіх часів і народів у Брюселі в 1956 році. Це велике визнання дістав цей фільм не за відображення боротьби за перемогу соціялістичного ладу, як цього хоче офіційна критика. Літературний критик Микола Гловенко пише, що цей фільм за власним сценарієм Довженка характеризується експресіоністичним монументалізмом, що досягався, між іншими, сміливими змінами ритму (особливо граничним сповільненням дії), використанням незвичних ракурсів (перспективних зменшень різних частин віддалених предметів, фігур, архітектурних елементів, що приводять до зміни їхніх звичних образів), в кадрах, що представляють українську природу з її широчінню і величчю, особливо насиченим діялогом та іншими засобами, що відбивали своєрідність, традиційність українського народного життя, навіть зрушеного революцією.

(Продовження буде)

РІК ПІСЛЯ ВИСАДКИ американських вояків на території маленької острівної держави Ґренади, американські вояки, очевидно, в дуже малій кількості, все ще перебувають на острові, охороняють порядку і допомагають місцевій поліції у виконуванні її обов'язків. Політичні спостерігачі і кореспонденти кажуть, що вояки користуються серед населення великою популярністю. Адміністрація президента Роналда Реґена постаралася про надання Ґренаді економічної допомоги в сумі 50 мільйонів дол.,алє треба зробити ще багато більше зусиль, щоб поліпшити тамполітичнуй економічну ситуацію. Вже відкрито велике летовище, що пожвавить туризм.

РЕЧНИК ДЕРЖАВНОГО ДЕПАРТАМЕНТУ Джан Гюз заявив, що американський уряд дістав достовірні інформації про новий плянований напад на американську амбасаду в Бейруті. Він теж додав, що існує загроза для американських громадян взагалі і тому видано пересторогу для американських туристів не відвідувати Ливан в теперішньому часі.

РЯД ВИЗНАЧНИХ АМЕРИКАНСЬКИХ провідників вислали петицію до совєтського уряду в справі іміграції жидів з СССР і дозволу їм практикувати їхню релігію, якщо вони хочуть залишитися в СССР. Петицію підписали колишні президенти ЗСА Джералд Форд і Джиммі Картер, Сен. Чарлз Персі і кілишні державні секретарі Дін Раск, Вілліям Роджерс, Сайрус Вен і Александер Гейґ.

АРЕШТОВАНИ У КАЛІФОРНІЇ агент ФБІ Р. Міллер, якого посуджують у шпигунстві на користь СССР і його спільників, пара російських емігрантів Ніколай і Свєтлана Огороднікови, заявили перед федеральним судом що вони є винні.

20-ліття Кредитової Кооперативи в Йонкерсі

Гарний модерний дім, осідок і власність СУМА в Йонкерсі прикрашує свою околицю. Тут у цьому українському осередку має також приміщення і Кредитова Кооператива, просторі кімнати якої,модерне внутрішнє устаткування, недавно закуплений компютор відповідають вимогам сучасних банкових інституцій.

Одначе, не відразу все сталося—це образово представив в своєму слові мгр С. Коцибала, управитель Кредитівки. Розвиваючись динамічно, Кредитівка почала „дуситися" в замалих приміщеннях. Тоді (в 1979 році) добудовано цю частину, в якій свобідно тепер відбувається урядування і функціонування.

У неділю, 30-го вересня ц. р. ,у просторій і гарній театральній залі Кредитова Кооператива СУМА святкувала свій ювілей—20-ліття. Прибули численно члени із родинами, представники громадських і політичних організацій. Прибули також і представники українських кредитових кооператив з Ню Йорку, Ню Джерзі Пассейку, Керґонксону та голова Управи ЦУКА інж. Дмитро Григорчук. Була приготована різнорідна програма, але з огляду на відхід у вічність Блаженнішого Патріярха Йосифа програма була змінена.

Свято відкрив президент Кредитівки Лев Футала, який попросив усіх хвилиною мовчанки вшанувати пам'ять Блаженнішого Патріярха Йосифа. Опісля він виголосив коротке слово.

Цікавою точкою програми було висвітлення прозірок (із ведучим словом) з історії і діяльности кооперації під заголовком „Об'єднані в кооперації назустріч майбутньому". Це опрацював голова Української Світової Кооперативної Ради дир. Омелян Плешкевич.

Після цього цікавого монтажу слідували привіти від інших кредитових кооператив і від ЦУКА. Доповідь про історію і розвиток кредитівки-ювілятки виголосив мгр Святослав Коцибала. Із цієї доповіді, як і з слів президента Л. Футали, виникали дуже гарні осягнення у пропорційно короткому часі. Обидва промовці говорили спокійно, але поміж рядками пробивалась гордість зі своєї діяльности і певність, що праця кооперації є дуже важлива не тільки в ділянці економічній, але й в нашому громадсько-національному житті кооперація є стимулюючим і об'єднуючим фактором.

Дмитро Григорчук

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРОР ЗСА Вілліям Френч Смит повідомив, що лава присяжних в Ню Йорку видала акт обвинувачення проти 11-ох членів „кримінальної групи Коломбо", яким закинуто такі злочини як розповсюдження наркотиків, нелегальні газардові гри, контролю робітничих юній кримінальними елементами тощо. Акт обвинувачення закидає їм також крадіж грошей, позички за високі проценти, підкупства та контролю цілого ряду робітничих спілок, підкупства та контролю цілого ряду

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга Авеню — ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

П'ятниця, 2-го листопада 1984 р., год. 7:30 веч.

Проф. Юрій Оранський

ДОПОВІДЬ

„У 10-РІЧЧЯ СМЕРТИ ВАСИЛЯ ОВЧАРЕНКА, АВТОРА ОПЕРИ „ЛИС МИКИТА"

Доповідь буде ілюстрована прозірками, стерео-записами, рецитаціями і коментарями про життя і творчість композитора.

Вступайте в члени УНС

Окружний Комітет Українського Народного Союзу Лігай Велійської Округи

влаштовує

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

для вшанування

90-ти РІЧЧЯ Українського Народного Союзу

що відбудеться

в суботу, 3 листопада 1984 р., о год. 6-ій веч.
в залі St. Nicholas Ukrainian Home Association
1769 Newport Avenue, NORTHAMPTON, Pa.

В ПРОГРАМІ БЕНКЕТУ:

Відкриття .... АННА САҐАН
Голова Бенкетового Комітету

Головний промовець .... ЙОСИП ЛИСОГІР
Почесний член Головного Уряду УНС

У мистецькій частині виступить: АНСАМБЛЬ ТАНЦЮРИСТІВ при УПЦеркві ПРЕСВЯТОЇ ДІВИ МАРІЇ в Аллентавн, Па. під мист. кер. ВОЛОДИМИРА МЕЛІНІЧИКА

Вручення почесних плякет для довголітніх заслужених ВІДДІЛОВИХ СЕКРЕТАРІВ-УРЯДОВЦІВ

Тостмайстер бенкету .... АННА ГАРАС
Головна радна УНС

По бенкеті відбудеться **ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ**

Вступ на бенкет і забаву $12.50 від особи.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. тети Анастазії Кисілевської

складаю 25.00 дол.

на ФУНДАЦІЮ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Володимира НЕБЕШ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. д-ра Богдана Дзеровича

складаю 25.00 доларів

на УКРАЇНСЬКУ КАТОЛИЦЬКУ ЦЕРКВУ в Люрді.

Володимира НЕБЕШ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. інж. Стефана Юрія Процюка

на УКРАЇСЬКУ ВІЛЬНУ АКАДЕМІЮ НАУК у США зложили:

Олег Федишин	$35.00
Леонід Лиман	30.00
Олена Несіна	20.00
Іван та Марія Фізери	20.00
Любов Дражевська	10.00

У глибокому смутку повідомляємо Рідних, Друзів і Приятелів,

що наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ І ПРАБАБУНЯ

бл. п. ЕВГЕНІЯ ГНАТКІВСЬКА з роду ГЕВА

упокоїлася в Бозі по довгій недузі дня 28-го жовтня 1984 р. в Амстердамі, Н.Й.

ПАНАХИДА у вівторок, 30-го жовтня 1984 р. о год. 7-ій веч. в Jendrzejczak Funeral Home, 200 Church St., Amsterdam, N.Y.

ПОХОРОН в середу о 10-ій год. ранку в церкві св. Миколая, 24 Pulaski St., Amsterdam, N.Y.

Горем прибиті:

син — ВОЛОДИМИР з дружиною БОГДАННОЮ
внучка — ВОЛОДИМИРА з чоловіком СТЕФАНОМ ГАНКЕВИЧЕМ
правнук — РОМАН

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ГРЕЦЬКОГО уряду, який недавно побував у Польщі з офіційними відвідинами, дуже хвалив тамошнього прем'єр-міністра і першого секретаря компартії Войцеха Ярузельского, назвав його великим „патріотом" і при тому критикував вільну робітничу профспілку „Солідарність" і її лідерів, називаючи її „негативним і небезпечним явищем" у Польщі. Як треба було сподіватися, В. Ярузельскі і його прибічники постаралися про зеличне привітання прем'єра Андреаса Папандреу і його дорадників. Державний департамент ЗСА назвав заяви Папандреу „наївними" і „шкідливими" для польського народу.

Серцево...

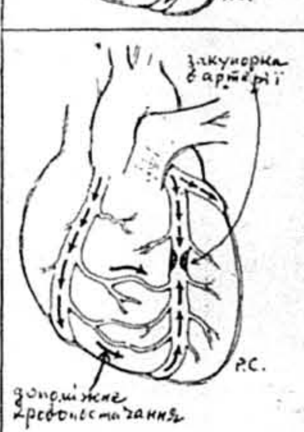
(Закінчення зі стор. 2)

вих артерій, званих ангіною пекторіс або стенокардією. Одначе можна їм запобігти, вживаючи відповідні ліки (наприклад, нітрогліцерину, чи інші).

Вага тіла

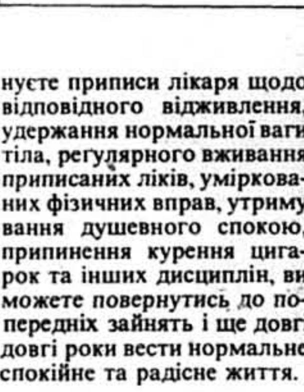
Коли ви перед ударом серця „втішались" надмірною вагою тіла, яку ви під час недуги втратили, старайтеся більше не прибувати на вазі. Щоб допомогти вам у цьому ваш лікар може приписати вам окрему дієту з обмеженою кількістю кальорій, зокрема товщу, у вашій щоденній їжі.

Чи припинити курення?

Абсолютно так! Коли ви курили перед недугою, не відновляйте цієї поганої та шкідливої звички. Нікотина звужує вінцеві артерії, заставляє серце битись швидше і підвищує тиснення крови, тим самим грозить повторенням приступу удару серця. Крім того збільшення рівня окису вуглеця у курців позбавляє серце нормального допливу кисня через те, що кров абсорбує окис вуглиця далеко швидше чим кисень.

Чи статева активність шкідлива?

Відновлення характеру статевих зносин, який існував перед ударом серця, звичайно, можливий після видужання і навіть корисний для душевної рівноваги та задоволення. Коли ж ви відчуваєте біль у грудях під час напруження, то нітрогліцерина, чи інший лік, приписаний вашим лікарем, може стати у великій пригоді.

Чи удар серця може повторитись?

Не конче. Одначе ніхто напевно не знає – чи знову не можете зазнати цієї недуги. Одначе, коли ви точно виконуєте приписи лікаря щодо відповідного відживлення, удержання нормальної ваги тіла, регулярного вживання приписаних ліків, уміркованих фізичних вправ, утримування душевного спокою, припинення курення цигарок та інших дисциплін, ви можете повернутись до попередніх зайнять і ще довгі, довгі роки вести нормальне спокійне та радісне життя.

Алік Худолій...

(Закінчення зі стор. 1)

який відтак у своєму слові погратулював новообраному молодому голові і висловив надію, що А. Худолій наслідком своєї вірної праці в УНСоюзі буде обраний також до його вищого проводу, зокрема, коли буде йти слідами свого попередника Л. Гардінка, який запропонував А. Худолія на своє місце та буде допомагати у розвої цієї Округи УНС.

Д-р І. Флис підкреслив також, що Л. Гардінк здобув у 1984 році 19 нових членів, а Округа має майже вповні виповнену свою квоту нових членів, до якої бракує ще лише один член.

Головний предсідник подав також перегляд загального, а зокрема фінансового стану УНСоюзу. Він сказав, що члени, які вибрали боргові зобов'язання, отримали виплати у висоті 11,5 відсотка від сум. УНСоюз отримав біля 800,000 дол. від Корпорації дому УНС, а чистий прибуток УНСоюзу за 1984 рік передбачується на суму біля 2 міл. дол.

Після слова головного предсідника розвинулася широка дискусія серед присутніх членів Округи, а новообраний голова А. Худолій закликав до пожвавлення праці на Ровд Айленді так, щоб ця Округа перевиконала свою квоту придбання нових членів.

На закінчення зборів присутні продовжили розмови про справи УНС при перекусці, яку зготовили членкині Округи.

Померла людина, її доброчинство — невмируще

Вшановуючи визначного мецената ФКУ, бл. п. Михайла Максимова, о. диякон Богдан Тарнавський виголосив на похоронній відправі прощальне слово від членів Фонду Катедр Українознавства. Є різні форми філантропії, сказав доповідач. Є така, в якій очі філянтропа звернені на нього самого, в якій добро робиться на прославлення себе. Але є така, увага якої звернена на ціль, на справу.

І дивно, що найбільш захоплюючим філантропом є тихий, непомітний доброчинець. Такий, що вчинком, якого шумне довкілля навіть не сподівалось, доторкає глибину сердець людей, може, йому далеких, але близьких душею. У наслідок цього родиться правдива щира, тиха, але непроминаюча вдячність. Створюється почуття сім'ї. Філантроп стає нашим. Бож це він, доброчинець, підносить спільноту на вищий рівень творчого буття. Але при цьому всьому найважливішим є те, що, повторяючи слова 139-го Псалма, очі Господні бачать вчинок доброчинця і записаний той вчинок у Всевишнього книзі.

Говоримо про бл. п. Михайла Максимова, що ось покинув цей світ проби, „скінчив свій біг" і пішов до Всевишнього. Свідчимо про спочилого Михайла. Знаємо, що не так важливим є те, який дар, талант одержала від Господа люди на, а преважливим є те, що вона з тим даром зробила.

Бл.п. Михайло не знівечив не змарнував Божого дару, а в любові до свого ближнього залишив у завіщанні надбання труду свого життя для українського народу.

Блаженної пам'яті Михайло вибрав підтримку українських студій і став будівничим української науки, став співтворцем історії української філантропії. Це рідкісні, ясного ума і доброго серця люди.

Блаженніший Патріярх Йосиф у своєму Заповіті написав: „Полюбіть науку, плекайте її своєю працею і своїм знанням, будьте її служителями! Без рідної науки немислиме повне життя Церкви й народу". Це добре зрозумів бл. п. Михайло Максимів.

Біля домовини св. п. Максиміва мусів бути хтось з ФКУ. Приїхавши з Бостону, заступаючи академічне середовище, яке творить осередок українистики в Гарвардському університеті, від їхнього імени і від імени членства ФКУ склав поклін бл. п. Михайлові і о. диякон Тарнавський. Він сказав: „Проводимо його у вічність у вдячній свідомості, що це і він, Михайло Максимів, став бенефактором осередку науки, який є вогнищем, що кидає світло правди про Україну серед чужинецького, не завжди прихильного українській проблематиці світу, який часто піддається фальшивим інформаціям про Україну, яку єхидно поширюють її вороги.

Якраз недавно Український Гарвард піднявсь дослідів і документування жахіть злочинно створеного Москвою голоду в Україні 1933 року. Ця діяльність дала наглядні корисні висліди. Західній обиватель починає розуміти загрозу комуністичного насилля, що виникає з бунту проти Божих установ.

Тож своїм меценатством бл. п. Михайло включився в боротьбу зі злом, у змаг за правду. Бо ось підтриманий Покійним Український Гарвард, заохочуваний чинниками нашої Церкви, піднявсь колосального завдання — підготовити й зробити щось, що гідно, ясно переконливо і велично відзначить ювілей ювілеїв нашого народу — 1000-ліття християнства України.

Москва, комуністична партія, совєтський режим під плащиком московської патріярхії розгорнула, кидаючи для того великі суми грошей широку пропаганду, яка голосить, що прийняте 988 року в Києві християнство — це тисячоліття російського християнства, тисячоліття російської православної Церкви. Про український народ, про українську Церкву й не згадується. Це один з найпідступніших хитрих і нищівних наступів Москви на душу нашої нації. Бо загарбники наших земель поборюють Христову правду, користуючись ім'ям Христа. Треба протиставитись намірам супостатів.

Постав Гарвардський проєкт для відзначення християнського тисячоліття України. Але як же трудно його здійснювати. Зразу виявилось розпорошення думки серед нашої спільноти, дрібничковість, упередження, незгідливість, критикування того, чого ще не створено. Це спричиняє апатію і знесилення. А крім того, що ще трагічніше, бракує грошових засобів для виконання пляну, для виготовлення багатотомної документації — свідчень про тисячолітнє життя Ісуса Христа в Україні. Огортала нас розпука. Але, — дивні дороги Господні, — Бог стає на захист правди.

І ось тут, в позірно незначній події виявляються милостиві задуми Господні, знаряддям яких став Михайло.

Бл. п. Михайло не діждався 1988 року, але він став співучасником тисячолітнього ювілею. Своєю підтримкою Українського Гарварду дав заохоту побороти труднощі, уможливив початок роботи, яка спрямовує нас на прославу живого Христа, в якому живе вічно наш доброчинець, бл. п. Михайло Максимів.

ФКУ

ПЕРЕВЕДЕНІ ОПИТИ про політику теперішньої Адміністрації президента Роналда Реґена за кордоном, зокрема в країнах Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) показали, що альянти ЗСА в загальному задоволені політикою ЗСА, за виїмком двох справ: відсутністю контактів Америки із Совєтським Союзом і перегонами в зброєнні, зокрема нуклеарному. Західньонімецький канцлер, а також інші західньоевропейські лідери заявили, що політика президента Р. Реґена була „ясно спрецизованою, відкритою і конструктивною на відтинку економіки, оборони, дозброєння Америки і західнього світу взагалі і тому ця політика має добрий рекорд не тільки в ЗСА, але також за кордоном". Позитивну оцінку політики Президента ЗСА позитивно оцінили у Вашінґтоні.

ОДИН ІЗ СВІДКІВ В ЧАСІ переслухання окремої комісії для зорганізуваного злочинства в ЗСА зізнав, що головним промотором в'єтнамських злочинних „ґенґів" на терені ЗСА є колишній прем'єр-міністер і віцепрезидент Південного В'єтнаму Нієн Као Кі. Свідок, який виступав у масці та за спеціяльною загородою, сказав, що він знає про дію в'єтнамських зорганізованих груп в Лос Анджелесі, Сан Франсіско, Чикаго і Гюстоні.

ПРОКУРАТОР У БРУКЛИНІ Елізабет Голцман заявила, що у майбутньому вона буде переводити конфіскату авт тим водіям, які вже декілька разів діставали присуд за провадження авта у п'яному стані. В цей спосіб, думає вона, можна запобігти нещасливим випадкам, а то і смертям невинних жертв п'яних водіїв на терені Ню Йорку.

У Торонто...

(Закінчення зі стор. 1)

стала на рівний ступінь з іншими провідними колекціями українських старинних книг на Заході".

Керівники Торонтонського університету були захоплені щедрістю жертводавців та української громади. Ректор і декан факультету мистецтва і науки і щойно найменований президент університету д-р Дж. Коннел оглянув колекцію, а головний директор бібліотеки Марилін Шеров формально прийняла Колекцію Тисячоліття, яку вручив президент Фундації Катедри Українознавчих Студій Ігор Бардин. Професор Павло Р. Магочий відмітив, що цю колекцію, здебільша релігійних книг, названо Колекцією Тисячоліття для відмічення тисячоліття християнства в Русі-Україні, святкування декади якого закінчиться в 1938 році

Разом з колекцією вручено теж прегарно ілюстрований 48-сторінковий каталог, що його видано спеціяльно для цієї оказії. Каталог під наголовком „Тисячоліття Колекція Старинних Українських Книг у Торонтонському Університеті" можна купити за ціну 5.00 дол. від Катедри Українознавчих Студій при Торонтонському університеті, 100 st. George St., Toronto, Ontario M5S 1A1, Canada.

ПРОПУЩЕННЯ

У вістці п. з. „С. Гавриша обрано до Екзекутиви Братського Конгресу („Свобода", ч. 207 з суботи, 27-го жовтня ц.р.) в останньому реченні другого параграфу пропущено два рядки. Повторюємо це речення повністю: „Слід згадати, що як колискою Українського Народного Союзу була місцевість Шамокін з Пенсильванії, так і місцем народження ідей братських союзів була місцевість Мідвілл в цьому стейті, де Джан Джордан в жовтні 1868 року заложив перший відділ братської допомоги". — Ред.